

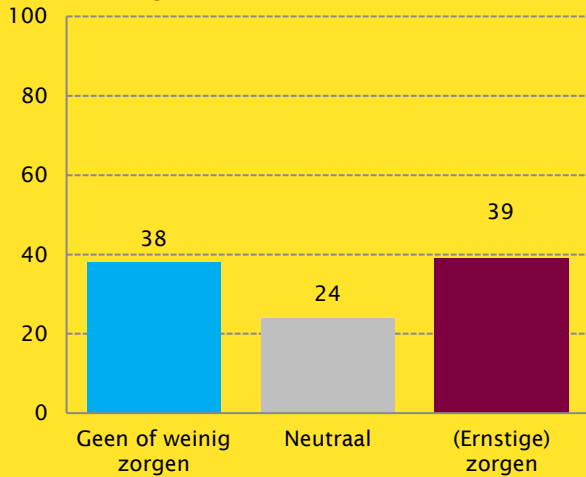
Impact van de coronacrisis op buitenspeellocaties

Gevolgen van de maatregelen en aanpassingen aan het nieuwe normaal

Factsheet 2020/18

Dorine Collard, Jorien Slot-Heijs, Emmely Pennings & Amika Singh

Figuur 1. Mate waarin beheerders zich zorgen maken over de gevolgen van de coronacrisis voor hun buitenspeellocatie (in procenten, indien niet open gebleven zonder maatregelen, n=78)

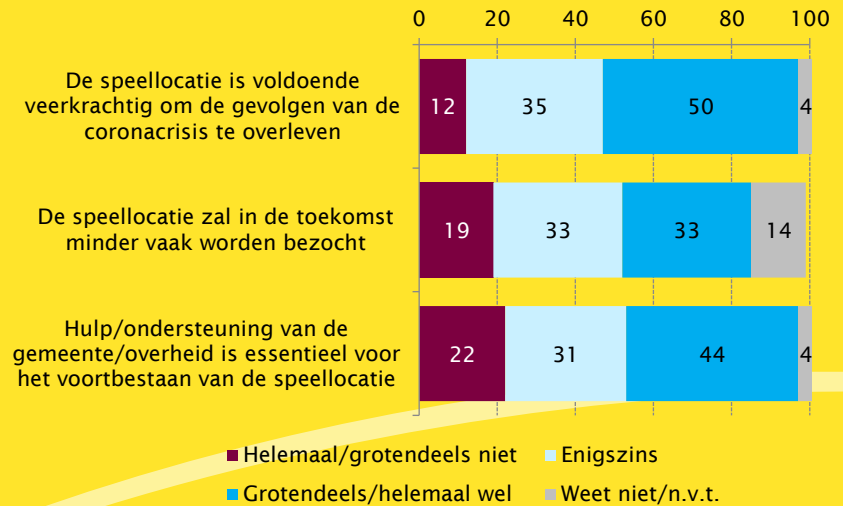
Buitenspelen is essentieel voor de ontwikkeling en gezondheid van kinderen¹. Speeltuinen zijn naast het schoolplein, de eigen tuin of natuur/bos/grasveld in de buurt een favoriete speelplek van kinderen². Het belang van speeltuinen waar kinderen kunnen bewegen is daarom groot. De maatregelen als gevolg van de coronacrisis hebben invloed op de toegankelijkheid van speeltuinen. Het Mulier instituut heeft onderzoek gedaan onder 87 beheerde buitenspeeltuinen en kinderboerderijen met een speeltuin om de gevolgen van de coronamaatregelen in kaart te brengen.

Het grootste deel van de beheerders geeft aan dat de speellocatie tijdens de coronacrisis gesloten is geweest (87%). Hiervan geeft de helft aan dat het op 20 mei nog niet duidelijk is wanneer ze weer open gaan. De doelgroep van deze speellocaties zijn kinderen tussen de 0 en 12 jaar, met name kinderen van 5 tot en met 8 jaar. Van half maart tot 20 mei 2020 was een groot deel van de beheerde buitenspeellocaties in Nederland niet toegankelijk voor deze kinderen om te bewegen en spelen.

Zorgen over de toekomst

39 procent van de beheerders van buitenspeellocaties geeft aan zich (ernstig) zorgen te maken over de gevolgen van de coronacrisis voor hun speellocatie (figuur 1). Ze maken zich met name zorgen over de financiële gevolgen, zoals geen inkomsten, vaste uitgaven (zoals huur

Figuur 2. Veerkracht, behoefte aan ondersteuning en toekomst van beheerders van buitenspeellocaties in Nederland na de coronacrisis (in procenten, indien niet open gebleven zonder maatregelen, n=78)

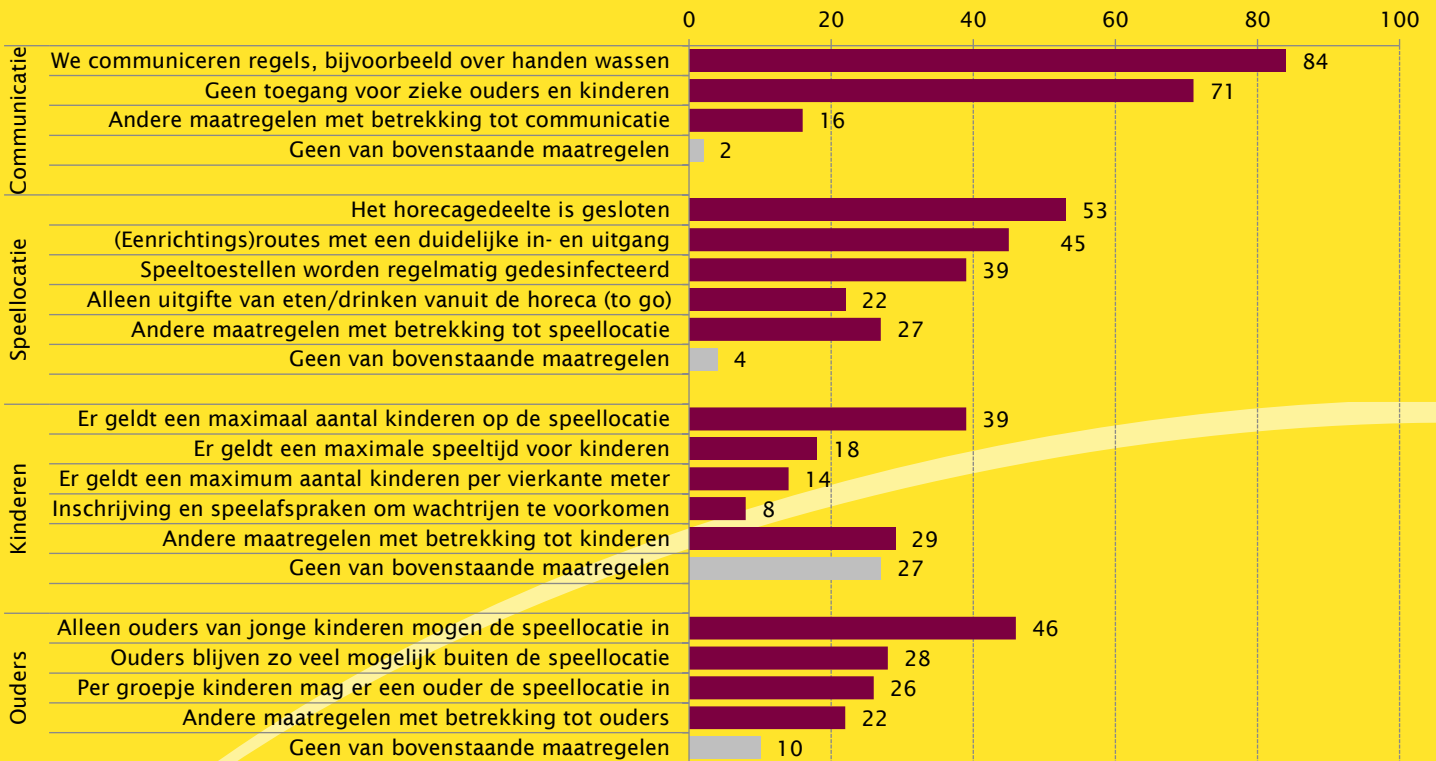
accommodatie, dierenvoer) en het opraken van financiële reserves. Daarnaast geven beheerders aan zich zorgen te maken over het onbekende van het nieuwe normaal en de verminderde mogelijkheden voor kinderen om te spelen en bewegen. Beheerders die zich weinig of geen zorgen maken (38%) zijn vaak beheerders van openbare buitenspeellocaties, buitenspeellocaties die onderdeel van de gemeente zijn of buitenspeellocaties die financieel zeer gezond zijn.

Voortbestaan van beheerde buitenspeellocaties

Ongeveer een derde van de beheerde buitenspeellocaties wordt niet in zijn voortbestaan bedreigd. Bij 13 procent van de speellocaties vormen de huidige beperkende coronamaatregelen wel een bedreiging. 27 procent van de beheerders geeft aan dat het voortbestaan van de speellocatie voorlopig nog niet wordt bedreigd maar dat dit wel gaat gebeuren als de verhuur voor (kinder)feestjes of het organiseren van evenementen na 1 september 2020 nog steeds niet toegestaan is (niet in figuur).

De helft van de beheerde buitenspeellocaties acht zich voldoende veerkrachtig (50%). Ondersteuning van de gemeente/overheid is in veel gevallen essentieel om te kunnen overleven (44%). Een derde van de beheerders verwacht dat de speellocatie in de toekomst minder vaak bezocht zal worden (figuur 2).

Figuur 3. Maatregelen die beheerders van beheerde buitenspellocaties toepassen/hebben toegepast om verspreiding van het coronavirus te voorkomen (in procenten van spellocaties die maatregelen hebben genomen, meer antwoorden mogelijk, n=52)

Maatregelen vanwege coronacrisis

Bij een ruime meerderheid van de beheerde buitenspellocaties worden maatregelen toegepast om verspreiding van het coronavirus te voorkomen (59%). Bij een kwart van de spellocaties is hierover nog niet nagedacht (24%) en bij 17 procent worden geen maatregelen genomen (niet in figuur). De helft van de beheerders heeft een plan geschreven voor de uitvoering van de maatregelen of is daarmee bezig (53%). In nagenoeg alle beheerde buitenspellocaties waar maatregelen zijn toegepast, is op het gebied van communicatie (98%) en locatie (96%) in elk geval één maatregel genomen. Ook zijn in de meeste spellocaties maatregelen voor ouders getroffen (90%). Drie kwart van de spellocaties heeft maatregelen met betrekking tot kinderen genomen (73%) (figuur 3). Het communiceren van regels over bijvoorbeeld handen wassen (84%) en het verbieden van toegang voor zieke ouders en kinderen (71%) zijn de meest genomen maatregelen.

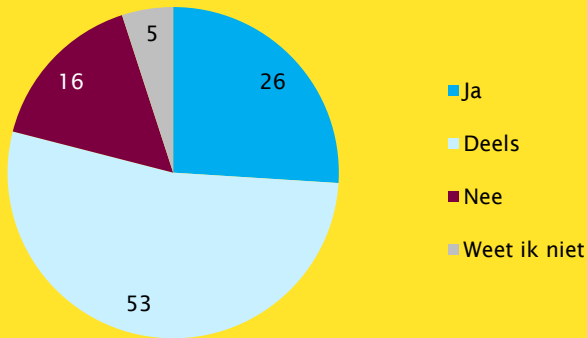
Bij de helft van de spellocaties is op 20 mei het horecagedeelte nog gesloten. Daarnaast heeft ongeveer de helft van de spellocaties de regel gesteld dat alleen

ouders van jonge kinderen naar binnen mogen (46%). Bij een op de vier spellocaties geldt een maximum aantal kinderen.

Belemmeringen bij genomen maatregelen

Het feit dat richtlijnen steeds veranderen ervaren de beheerders als een belemmering in hun communicatie: *'Dit moet je blijven communiceren en uitleggen, dit heeft tijd nodig voordat mensen de nieuwe maatregelen begrijpen.'* Daarnaast zien sommige beheerders op het gebied van communicatie een taalbarrière bij bezoekers, weten zij soms zelf niet wat de richtlijnen zijn of lezen niet alle bezoekers de regels. Ook wat betreft de inzet van personeel worden belemmeringen ervaren: toezicht houden is lastig, er vallen vrijwilligers weg omdat zij in een risicogroep vallen of niet (meer) willen, terwijl nu juist meer personeel nodig is: *'Het openstellen van de sanitaire voorzieningen kost ons extra vrijwilligers die nu moeilijk te krijgen zijn. Veel vrijwilligers zijn gepensioneerd.'* Een deel van de beheerders geeft geen belemmering(en) aan (21%) of zegt geen belemmeringen bij het invoeren van nieuwe maatregelen te ervaren (15%) (niet in figuur).

Figuur 4. Inschatting van beheerders van buitenspeellocaties of 1,5 meter afstand houden tussen kinderen, jongeren, ouders en medewerkers mogelijk is (in procenten, n=87)

1,5 meter maatregelen

Een kwart van de beheerders schat in dat het mogelijk is om bij de inrichting van de buitenspeellocatie 1,5 meter afstand te bewaren voor kinderen, jongeren, ouders en medewerkers. Ruim de helft geeft aan dat dit deels mogelijk is (figuur 4). Van deze groep ziet men problemen bij afstand houden van/tussen ouders (37%) en/of op bepaalde plekken van de locatie (32%). Afstand houden van/tussen medewerkers (17%) en jongeren (13-18 jaar, 8%) wordt minder vaak als probleem ervaren (niet in figuur). 16 procent van de beheerders geeft aan dat het niet mogelijk is om 1,5 meter afstand te bewaren bij de inrichting van hun buitenspeellocatie (figuur 4).

Gevolgen coronacrisis

Op de vraag wat de gevolgen zijn van de coronacrisis voor de speellocatie noemen beheerders voornamelijk negatieve aspecten. Gemis van sociale contacten komt vaak terug: *'Minder sociale contacten van mensen uit de buurt, ouders komen meestal mee en keuvelen met elkaar.'* Ook ervaren beheerders negatieve financiële gevolgen: *'Het vervangen en onderhouden van speeltoestellen en ons pand kan niet plaats vinden, omdat er geen inkomsten zijn.'* Enkele beheerders noemen positieve gevolgen, voornamelijk dat er nu tijd is voor onderhoud van de speellocatie: *'Positief is dat we groot onderhoud hebben kunnen uitvoeren tijdens de sluiting.'*

Conclusie

Bij veel beheerde buitenspeellocaties worden op dit moment maatregelen toegepast om verspreiding van het coronavirus te voorkomen, met name door middel van communicatie en het aanpassen van de locatie. Maatregelen met betrekking tot gedrag van kinderen en

"Onze speellocatie is een plek waar mensen graag komen. Dat zal gezien de maatregelen om afstand te houden voor langere tijd minder mogelijk zijn. Daarnaast is onze rol als beheerder veranderd en dienen wij meer toezicht te houden op deze maatregelen."

- Beheerder buitenspeellocatie-

ouders worden minder vaak genomen. Beheerders zien met name problemen bij afstand houden van/tussen ouders en op bepaalde plekken van de speellocatie. Een derde van de buitenspeellocaties maakt zich (ernstige) zorgen over de gevolgen van de coronacrisis, met name met betrekking tot financiën. Hoewel de helft veerkrachtig lijkt, is bij vier op de tien beheerde buitenspeellocaties steun vanuit de gemeente/overheid nodig om te overleven. Buitenspelen heeft het grootste aandeel in het totale beweegpatroon van kinderen³ en is een belangrijke ontmoetingsplek. Wanneer buitenspeellocaties als gevolg van de coronacrisis moeten sluiten heeft dit negatieve gevolgen voor het beweeggedrag van kinderen, alsook voor de mogelijkheid tot ontmoeting en sociale contacten.

Verantwoording

In de periode van 6 tot en met 20 mei 2020 is een vragenlijst over de impact van de coronamaatregelen op beheerde buitenspeeltuinen en kinderboerderijen met een speeltuin uitgezet onder de leden van NUSO/Jantje Beton, vereniging Stads- en Kinderboerderijen Nederland (vSKBN) en Speeltuinwerk Limburg (N=650). De vragenlijst is volledig ingevuld door 87 beheerders van buitenspeellocaties (respons 14%). De resultaten zijn door het Mulier Instituut geanalyseerd en gerapporteerd in deze factsheet.

Referenties

1. Tremblay e.a. (2015). Position statement on active outdoor play. *Int. J. of Environmental Research and Public Health*, 12, 6475-6505.
2. Kantar Public (2018). *Buitenspelen, onderzoek 2018*. Amsterdam: Kantar Public.
3. Lucassen e.a. (2020). *Buitenspelen 2020. Een verkenning van het beleid in Nederland en Europa*. Utrecht: Mulier Instituut.